

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ

III квартал 2020

Читайте в номері:

100 ДНІВ НА ПОСАДІ ГОЛОВИ АМКУ: ІНТЕРВ'Ю З ОЛЬГОЮ ПІЩАНСЬКОЮ

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ

ТАК - ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ВІДДІЛЕНЬ

ОЛЬГА ПІЩАНСЬКА: АМКУ НЕ ПЕРЕТЯГУВАТИМЕ КОВДРУ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Перші 100 днів роботи для будь-якого управління – це свого роду маркер, який дає можливість підвести перші підсумки, більш предметно оцінити стан очолюваного органу та сміливіше заглянути в майбутнє. 23 жовтня минуло 100 днів з дня призначення на посаду Голови Антимонопольного комітету України Ольги Піщанської.

– Оцінюючи роботу в перші 100 днів керівництва конкурентним відомством, що найбільше запам'яталося і чи не змінилися пріоритети в роботі?

Вражень за ці три з лишком місяці було чимало. Адже раніше моя робота у Комітеті була менш публічною і мала більш вузьке спрямування. Призначення на посаду Голови – це кардинальні зміни, які вимагали перш за все внутрішнього налаштування.

Мабуть, моментом, який найбільш гостро врізався у пам'ять, став виступ у Верховній Раді. Адже одна справа, коли ти бачиш засідання з екрана телевізора. І зовсім інша, коли ти стоїш на трибуні і тримаєш слово не лише перед депутатами, а перед усією країною. Це не просто виступ, в якому ти презентуєш бачення розвитку Комітету, озвучуєш план дій, даєш обіцянки. Ні, ти береш відповідальність перед усіма громадянами за свою роботу. Усвідомлення цього – це те, що треба було прийняти всередині.

Водночас ці 100 днів запам'яталися кількістю різноманітних питань, які виникають кожного дня і потребують негайного вирішення. Будь-яке питання, навіть якщо воно на перший погляд здається локальним, тягне за собою цілий ланцюг подій, тому потребує формування чіткого плану дій. Адже ми маємо приймати рішення, які будуть синхронізовані із загальною стратегією.

Приємно вразило спілкування з представниками інших органів влади, з народними депутатами. Я бачу бажання людей не просто зустрітися, а знайти вирішення проблем, налагодити ефективну співпрацю.

Маючи змогу бачити одразу всі процеси у Комітеті, з'ясувалося, що не всі, як всередині органу, так і ззовні, усвідомлюють роль АМКУ. Тому не скажу, що в мене змінилися пріоритети за ці 100 днів. Додалися нові. І один з них – донесен-

ня інформації про важливість Комітету, порядку його функціонування, роз'яснення дій органу.

За ці дні я побачила, що далеко не всі наші співробітники усвідомлюють, який вплив має робота кожного з них. Наприклад, рекомендації можуть припинити серйозні порушення, а рішення в перспективі зупинити бізнес. Ця важливість кожної дії, її вплив на майбутнє – такий собі ефект метелика – це і є суть будь-якого рішення Комітету. Тому над цим фактором ми також будемо працювати.

Приємно вразило спілкування з представниками інших органів влади, з народними депутатами. Я бачу бажання людей не просто зустрітися, а знайти шляхи вирішення проблем, налагодити ефективну співпрацю. Для того, щоб порахувати зустрічі, які закінчилися нічим, думаю, вистачить паль-

ців однієї руки. Всі інші завершувалися конкретними результатами і напрацюваннями. І це зовсім йшло у розріз з тією інформацією, яку отримую і я, й інші українці, мовляв, ніхто з чиновників нормально не спілкується і не хоче чути один одного. Насправді, я побачила бажання людей щось побудувати, сформувати ефективну державну систему.

Ми всі розуміємо, що система має працювати, не залежачи від людського фактору. Це також один із пріоритетів у моїй діяльності – побудувати процеси в Антимонопольному комітеті таким чином, щоб було мінімізовано вплив людського фактору. Держава не має залежати від чийось особистих відчуттів.

– Які перші досягнення на цій посаді Ви можете відзначити?

Одне з ключових досягнень – формування чіткого плану нашої роботи. Ми мали стратегію, яка була озвучена у Верховній Раді. За ці 100 днів вона вилилася у бачення шляхів її реалізації.

Також одним із досягнень я вбачаю початок перерформатування пріоритетів у діяльності Ко-

Каральний підхід не має бути єдиним. У деяких моментах превентивні заходи адвокатування можуть спрацювати краще. Але при цьому практика застосування покарань має бути єдиною. Вона не повинна діяти вибірково і має бути зрозумілою для бізнесу.

мітету. АМКУ – це не лише каральний молот. Це інструмент, який має унеможливити зловживання і займатися адвокацією конкуренції. Наші дії мають спонукати до зупинення правопорушення. Тобто давати усі можливості ринку для формування конкурентного середовища. Звичайно, регулювання має бути присутнім і Комітет повинен без сумнівів використовувати такі потужні інструменти, як штраф чи розподіл бізнесу монополіста. Однак каральний підхід не має бути єдиним. У деяких моментах превентивні заходи адвокатування можуть спрацювати навіть краще.

Але при цьому практика застосування покарань має бути єдиною. Вона не повинна діяти вибірково і має бути зрозумілою для бізнесу. Має бути чітко сформульовано, у яких випадках ми використовуємо каральну функцію, а у яких – діємо з позиції попередження чи адвокатування.

Ще одне надзвичайно важливе завдання, на реалізації якого ми зробили акцент – контроль виконання рішень як у частині сплати штрафу,

так і щодо операційного виконання. Нам не потрібні сотні рішень на мільярди гривень, які десятиліттями оскаржуються в судах і залишаються несплаченими. Ми вже забезпечили значне зростання сплати штрафів до бюджету. Також ми очікуємо на покращення показників економічного ефекту.

Ще одним важливим досягненням я вважаю початок процесу покращення матеріального становища працівників Комітету. Я глибоко переконана, що людина, яка є професіоналом своєї справи, має отримувати гідну платню. Робота в АМКУ вимагає не тільки фаховості, але й експертного досвіду в конкретній галузі, який не набути за один рік. Ціна таких людей надзвичайно висока і вони завжди користуються попитом на ринку.

Тому ми маємо не просто зберігати наш кадровий потенціал, а й зрощувати в людях прихильність до Комітету. Ми робили опитування і вже можемо констатувати зростання вмотивованості працівників, їх віри у свою роботу й АМКУ. Хоча за цим напрямком так само потрібно ще чимало зробити. Лише так ми зможемо посилити Комітет, нашу інституційну

спроможність, незалежність і якість рішень. Якщо ми не будемо зберігати людей, які є висококваліфікованими спеціалістами і мають інституційну пам'ять, то навіть з най-

кращими законами і безмежно широкими повноваженнями Комітет не буде дієвим органом.

Варто зазначити, що раніше АМКУ постав перед дуже значною плінністю кадрів. Фахівці йшли на посади помічників депутатів, до інших органів влади, адже там була вища зарплата. Зараз ситуація потроху вирівнюється.

– Які ключові проблеми вдалося виявити за ці 100 днів? Чи вже бачите шляхи їх вирішення?

Проблем чимало і це нормально для будь-якого органу і будь-якої компанії. Їх можна розділити за різними напрямками: законодавчі, людські, матеріально-технічні.

Щодо людського фактору, я вже зазначила, що наша головна проблема – неконкурентоздатні зарплати. Через це нам складно конкурувати на ринку і залучати людей з високим експертним рівнем. Зараз ми вже працюємо над вирішенням цієї проблеми. Я вдячна Кабінету

Міністрів, Верховній Раді, зокрема, бюджетному комітету і Офісу Президента за розуміння і бажання піти назустріч Комітету. Також у нас є напрацювання з нашими міжнародними партнерами з ЄС, США, ЄБРР. Вони допомагають нам інформацією, досвідом, проводять освітні заходи для співробітників. А це також хороша мотивація для спеціаліста, який хоче покращувати свій професійний рівень, розвиватися разом з командою АМКУ.

Потребує оновлення і матеріально-технічна база Комітету. Персональні комп'ютери старі й слабкі. Потребують покращення системи захисту інформації та електронного документообігу.

Конкурентне законодавство України найкраще синхронізовано з нормами, які діють у інших європейських країнах, якщо порівнювати з вітчизняною нормативною базою за іншими напрямками. Однак ми не припиняємо роботу щодо його удосконалення.

– На часі системна реформа конкурентного законодавства. Які головні проблеми вона має вирішити?

Наразі триває робота за трьома ключовими напрямками. Перший з них – реформування органу оскарження у сфері публічних закупівель. Він зараз страждає від надмірного навантаження. Якщо 2017 року до Комітету надійшло 5 706 скарг, то минулого року – вже 11 149. Цього року динаміка до зростання збереглася. За 8 місяців ми отримали майже 9 тисяч скарг. У окремі дні нашим колегам доводиться щодня розглядати до сотні питань, кожне з яких треба обговорити, проаналізувати наявні матеріали та прийняти зважене рішення.

Тому зараз триває активна робота над законопроектом, покликаним розвантажити орган, якісно змінити підходи до розгляду справ. При чому зміни торкнуться не лише органу, а й користувачів: скаргників, замовників. Адже не вони працюють для нас, а ми працюємо для них. Тобто саме ми маємо створити умови, які б давали можливість бізнесу ефективно працювати й, за необхідності, використовувати всі можливості для захисту своїх прав. Вони нам за це платять гроші у вигляді податків.

Ще один важливий напрямок – розробка нової редакції Закону «Про державну допомогу

суб'єктам господарювання», що також допоможе більш якісно формувати нотифікації і не звертатися до Комітету за справами, які не є державною допомогою і не потребують оцінки Комітету.

– Наскільки Комітет потребує такої реформи?

Вона має бути. Звичайно, чинне законодавство нам дає можливість реалізовувати ті завдання, які на нас покладені, без значних ускладнень. Однак час не стоїть на місці і постійно з'являються нові виклики. Тому чекати з його прийняттям не варто.

У нас є зобов'язання перед МВФ і перед ЄС.

Ми маємо створити умови, які б давали можливість бізнесу ефективно працювати й, за необхідності, використовувати всі можливості для захисту своїх прав. Не вони працюють для нас, а ми працюємо для них.

Українська економіка розвивається і активно виходить на європейські ринки. Європейський шлях – це наша стратегічна мета. А значить, ми маємо розмовляти з нашими партнерами однією мовою, діяти в одному правовому полі. Запропоновані зміни, які були розроблені АМКУ разом з європейськими та американськими партнерами й увібрали найкращі світові практики конкурентного законодавства, містять багато сучасних елементів, які будуть цікаві й зрозумілі бізнесу. Це такі процедури як leniency (процедура звільнення від відповідальності у рамках співробітництва зі слідством), settlement (механізм врегулювання спору у справах про порушення конкурентного законодавства). Вони формувалися як допомога державі у зменшенні витрат, але, окрім цього, показали себе достатньо ефективними для покращення конкуренції.

– Нині триває реформування територіальних відділень. Які завдання цієї реформи, які результати можемо очікувати?

Основні завдання цієї реформи – покращення і посилення інституційної спроможності та якості рішень Комітету, впровадження єдиної практики не тільки на рівні центрального апарату, але і на рівні усіх відділень, збільшення ефективності витрат у територіальних відділеннях.

Рішення Комітету можуть подобатися або не

подобатися, але всі суб'єкти господарювання мають чітко розуміти, як реагуватимуть органи АМКУ на ті чи інші дії. І це не має залежати від того, чи це територіальне відділення, чи департамент центрального апарату, чи державний уповноважений. Лише так ми зможемо забезпечити виконання рішень і уникнути будь-яких маніпуляцій щодо дій органів АМКУ.

Водночас ми плануємо посилити обмін даними територіальних відділень між собою, а також між відділеннями і центральним апаратом. Нині ми вже в рамках розгляду великих справ підключаємо територіальні відділення, які краще можуть опрацювати частину питань на місцях. З іншого боку, коли територіальні відділення працюють над складними справами і потребують додаткових ресурсів чи повноважень, які має лише центральний апарат, ми підключаємося до роботи.

– Чи вистачає повноважень АМКУ та його співробітникам для роботи? Адже багато говорять про те, що Антимонопольний комітет має отримати фактично повноваження правоохоронного органу.

Такі повноваження вже прописані в чинному законодавстві. Однак вони сформульовані не достатньо чітко, тому Комітет їх не використовує. Натомість законопроект № 2730 деталізує цей напрямок, робить його чітким і зрозумілим.

Я хочу наголосити, що Антимонопольний комітет має багато інструментів. Але ми не є правоохоронним органом і не прагнемо перетягувати на себе ковдру повноважень та перетворюватися на такий орган. Перехід у такий статус створить нові виклики. Для прикладу, зміняться вимоги до наших співробітників. Це тягне за собою іще цілу низку питань, які доведеться вирішувати.

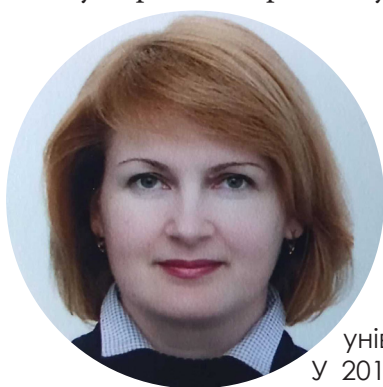
Саме тому вищезгаданий законопроект зосереджує увагу на розширенні співпраці із силовими відомствами. Таким чином ми забезпечимо досягнення необхідних для слідчих дій результатів у законний спосіб і без отримання надлишкових повноважень.

Тож, підсумовуючи, ще раз наголошу: є інструменти АМКУ, які треба розширювати, але це має бути в межах розумного і тільки для виконання функцій Комітету.

ЗМІНИ У СКЛАДІ КОМІТЕТУ

Ольга Валеріївна Музиченко

Перша заступниця Голови Антимонопольного комітету України - державна уповноважена

1990 року закінчила Київський торговельно-економічний інститут.

У 2004 році отримала диплом магістра права за спеціалізацією «Правове регулювання економіки» у Київському національному економічному університеті.

У 2013 році захистила дисертацію за спеціальністю «Гроші, фінанси і кредит» у Національному університеті державної податкової служби України.

Кандидат економічних наук.

Раніше працювала заступником директора з юридичних питань у ТОВ «Компанія з управління активами «СИСТЕМА ПЛЮС».

28 серпня 2020 року Указом Президента призначена першою заступницею Голови АМКУ - державною уповноваженою.

Наталія Любомирівна Буроменська

Заступниця Голови Антимонопольного комітету України - державна уповноважена

У 2001 році закінчила Національний університет «Києво-Могилянська академія» за спеціальністю правознавство.

Раніше обіймала посаду державної уповноваженої Антимонопольного комітету України.

До приходу в Комітет працювала провідним юрисконсультантом ПрАТ «МТС Україна», а потім начальником договірно-правового відділу ПрАТ «ВФ Україна».

29 липня 2020 року Президент України Володимир Зеленський Указом №300/2020 призначив БУРОМЕНСЬКУ Наталію Любомирівну заступницею Голови Антимонопольного комітету України - державною уповноваженою.

КОЛИ ДОПОМАГАЄ ДЕРЖАВА

За радянських часів, коли всі фінансові ресурси були коштами держави, питання щодо виділення грошей з бюджетів різних рівнів для тих чи інших потреб не викликало запитань. Планова модель економіки визначала напрямки фінансування та необхідні обсяги, а отримувачі мали лише здійснити заплановане та звітувати про досягнення. Жодних зауважень щодо можливого отримання переваг чи погіршення конкуренції не могло існувати в принципі, адже фактично самого поняття конкуренції не було.

Проголошення незалежності, перехід до вільного ринку та поява конкуренції між підприємствами потроху призвели до зміни кута зору на державну підтримку. Адже на відкритому ринку будь-яка підтримка, доступу до якої не мають інші компанії, призводить до отримання переваг та спотворення конкуренції.

Окрему увагу на ці питання почали звертати після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Для європейських країн, які десятиліттями відпрацьовували систему захисту конкуренції, державна допомога є предметом жорсткого контролю. Цим шляхом в рамках євроінтеграційних процесів взяла зобов'язання йти й наша держава. Функції з моніторингу виділення державної допомоги та контролю за її допустимістю були покладені на Антимонопольний комітет України.

ДД чи не ДД?

Відповідно до чинного українського законодавства державною допомогою суб'єктам господарювання є підтримка у будь-якій формі за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Як можна зробити висновок із законодавчого визначення, не вся державна підтримка спотворює конкуренцію, а відповідно не є державною допомогою. Та навіть фінансування, яке визнане державною допомогою, може бути визнаним допустимим і надаватися цілком в рамках чинного

законодавства.

Виділення бюджетних коштів не є державною допомогою, коли кошти йдуть на потреби, які здійснюються не для ведення економічної діяльності. Тобто на діяльність, яка не бере участі в господарському обігу і не передбачає отримання доходу. У таких випадках жодного впливу на конкуренцію не може бути, відповідно мова не може йти про порушення конкурентного законодавства. Найчастіше до таких видів діяльності потрапляє фінансування робіт з благоустрою. Адже такі послуги надаються населенню безкоштовно.

Загальний економічний інтерес

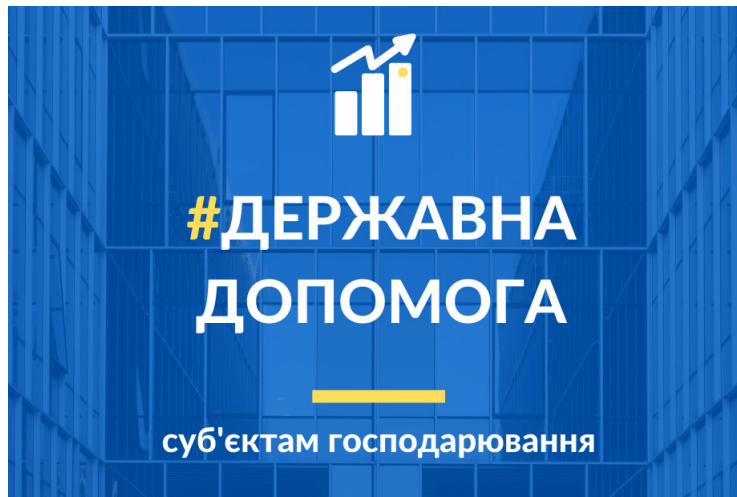
Важливою складовою державної підтримки є фінансування так званих послуг, що становлять загальний економічний інтерес, або ПЗЕІ. Українське законодавство визначає ПЗЕІ як послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки. Фінансування ПЗЕІ не має надавати якихось конкурентних переваг підприємству. Адже,

якби не було бюджетного фінансування, така послуга взагалі б не надавалася на ринку, оскільки вона не є цікавою для бізнесу чи не буде окупати себе без державної підтримки, не зважаючи на те, що така послуга потрібна населенню. Прикладом такої допомоги є громадський транспорт. Навіть при обґрунтованих тарифах, через велику кількість пільговиків, він не є цікавим для бізнесу.

Через це у багатьох надавачів склалося помилкове враження, що будь-яке фінансування послуг загального економічного інтересу автоматично не відноситься до державної допомоги. Ця поширена помилка призводить до того, що органи влади не подають повідомлення про нову державну допомогу, хоча мають це робити.

Критерії Altmark

Насправді ж фінансування ПЗЕІ не вважається державною допомогою лише у тому випадку, якщо порядок його надання відповідає, так званім, чотирьом критеріям Altmark (встановлені у 2003 році Європейським судом у рішенні Altmark

Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH):

- Суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.
- Параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.
- Компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні ПЗЕІ.
- Суб'єкт господарювання, який надає послуги, повинен бути обраний шляхом проведення про-

цедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, то рівень компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток. Якщо підтримка за бюджетні кошти не відповідає хоча б одному із вищезгаданих критеріїв, вона визнається державною допомогою. У такому випадку АМКУ визначає, чи є така допомога допустимою за виконання цілої низки умов. Як правило, Комітет у таких випадках намагається допомогти місцевій владі і у своїх рішеннях вказує на ті прогалини, які потрібно заповнити, щоб державна допомога була визнана допустимою.

3 В 1: СПРАВА УЖГОРОДСЬКОГО ЛЕТОВИЩА

Однією з найпоказовіших є справа надання фінансової підтримки Закарпатською обласною Комунальному підприємству «Міжнародний аеропорт Ужгород» на 34,3 млн грн. Це справа, яка складалася з трьох частин і, з одного боку, об'єднала в собі ключові варіанти прийнятих рішень, а з іншого – продемонструвала ключові помилки, які роблять органи влади під час виділення коштів.

Фінансова підтримка аеропорту надавалася закарпатською владою за трьома напрямками. Це робило справу особливо складною, адже кожен з напрямків фактично був окремим кейсом, який спеціалістам АМКУ доводилося розглядати окремо.

Не державна допомога

Перший напрямок – виділення 759,5 тис. грн на фінансування модернізації інфраструктури та обладнання для забезпечення керування повітряним рухом, охорони правопорядку, забезпечення роботи рятувальної та пожежної служб та митного контролю.

Виділення цих коштів не стосується надання комерційних авіаційних послуг. Вони пішли виключно на діяльність, необхідну для захисту від правопорушень або незаконного втручання в роботу цивільної авіації. Саме тому Антимонопольний комітет визнав, що таке фінансування не є державною допомогою. А значить Закарпатська обласна рада може без застережень виділити ці кошти аеропорту.

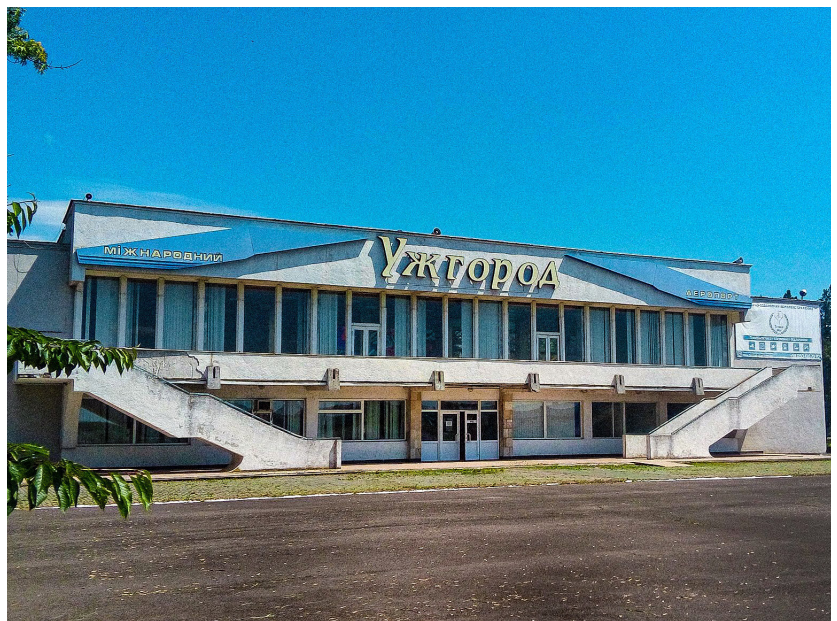
Допустима державна допомога

Другий напрямок – покращення інфраструктури та підвищення техніко-економічних показників аеропорту. На нього було передбачено

трохи більше 29 млн грн.

Виділення цих коштів надало «Міжнародному аеропорту Ужгород» переваги, які є недоступними для інших суб'єктів у цій сфері в звичайних ринкових умовах. Тому фінансування однозначно було визнаною державною допомогою. Та значно більш важливим питанням є те, чи можна вважати цю допомогу допустимою. Саме його вирішення, на відміну від формального визнання факту надання державної допомоги, потребує детального вивчення всіх обставин. Лише спираючись на результати такого дослідження, можна визначити, чи законно було надано кошти і чи не погіршують вони конкуренцію.

Антимонопольний комітет встановив, що аеро-

порт має незначний пасажиропотік – усього 878 пасажирів за 2017 та 2018 роки разом. Окрім того, формально, найближчим до КП «Міжнародний аеропорт Ужгород» летовищем є Міжнародний аеропорт «Кошице» у Словаччині. Та щоб дійти

до нього – треба пройти прикордонний та митний контроль на кордоні, що може зайняти кілька годин. До українських аеропортів Івано-Франківська та Львова – не менше 4 годин їзди на автомобілі і ще довше залізницею. Тож будь-які варіанти для громадян швидко дістатися до сусідніх летовищ відсутні.

Через своє географічне положення «Міжнародний аеропорт Ужгород» має стратегічне значення для розвитку регіону та забезпечення зв'язків з європейськими та іншими країнами. Його розвиток робить регіон привабливим для інвесторів. Також покращення інфраструктури летовища сприятиме зростанню туристичної привабливості Закарпаття.

1

**виділення
коштів до
отримання
висновків АМКУ**

Спираючись на всі ці фактори Антимонопольний комітет прийняв рішення: така державна допомога є допустимою.

Недопустима державна допомога

Третьою частиною цієї справи стало виділення коштів платників податків на компенсацію витрат приватної авіакомпанії під час організації польотів за маршрутом «Київ – Ужгород – Київ».

АМКУ вже повідомив про визнання такої допомоги не лише недопустимою та такою, що спотворює конкуренцію, а й незаконною. Зараз спробуємо розібратися, чому на перший погляд хороша ініціатива завершилася негативним для надавача коштів рішенням Комітету.

Обхідними шляхами

Перш за все варто зазначити, що організація постійного авіаційного сполучення між Ужгородом і Києвом – це дійсно важливий проєкт для регіону, жителі якого не мають жодних інших можливостей швидко дістатися до інших куточків країни. Більше того, такий рейс міг привабити сюди тисячі туристів та нових інвесторів. Однак під час реалізації проєкту його ініціатори обрали помилкову тактику.

А розпочиналося все доволі непогано. Чинний Повітряний кодекс України наділяє Державну авіаційну службу повноваженнями приймати рі-

Головні помилки під час виділення фінансування

2

**відсутність
чіткого
обґрунтування
розміру суми
коштів**

шення про обслуговування повітряних маршрутів з незначним рухом, які є суспільно важливими для міста або регіону. 13 травня 2019 року служба скористалася цією можливістю та визначила повітряну лінію Київ – Ужгород – Київ суспільно важливою для Ужгорода та всього Закарпаття.

Однак, за кодексом саме Державіаслужба мала б визначати й перевізника на цій лінії. Та на Закарпатті почали самостійно шукати відповідну авіакомпанію. Без жодних тендерів вони прийняли рішення, що польоти здійснюватиме «Мотор Січ». І це ще одна проблема, адже, за наявною у Антимонопольному комітеті інформацією, польоти між столицею та найзахіднішим регіоном країни раніше здійснювали ще дві авіакомпанії – Міжнародні авіалінії України та Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «Урга». Як і «Мотор Січ» вони потенційно могли взяти участь у відкритому конкурсі, якби його було ініційовано. Однак обрано було саме «Мотор Січ». Чому?

Питання так і залишиться відкритим, адже жодної документації, яка б містила якісь конкретні умови чи вимоги до потенційного перевізника, ніхто до АМКУ так і не надав.

Представники ужгородського аеропорту підписали з АТ «Мотор Січ» договір про компенсацію збитків за здійснення польотів без жодних доручень чи погоджень з представниками Закарпатської обласної ради чи представників Державіаслужби.

Оскільки пряме фінансування такого роду витрат не може здійснюватися напряму з бюджету, чи-

3

**відсутність
прозорого
обрання
отримувача
коштів**

новники вирішили надати підтримку у формі збільшення статутного капіталу Міжнародного аеропорту «Ужгород». А вже з коштів летовища – здійснювати виплати перевізнику.

Аргументація Комітету

Розглядаючи цю справу, спеціалісти АМКУ дійшли однозначного висновку, що послуга, яку надає АТ «Мотор Січ» з обслуговування повітряної лінії за маршрутом Київ – Ужгород – Київ, можна вважати такою, що становить загальний економічний інтерес. Однак жодного критерію Altmark не було дотримано. Тому така підтримка є державною допомогою.

Закарпатська обласна рада не надала достатніх обґрунтувань того, що компенсацію за надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес,

4

**відсутність
гарантованого
використання
цільових
коштів**

було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом та що вона є обґрунтованою. Не було опису механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації. Крім того, Закарпатська обласна рада не тільки не обрала АТ «Мотор Січ» на конкурсних засадах, а й навіть не провела аналізу обґрунтованості вартості послуги.

Окрім цього, під час надання державної допомоги не було дотримано Керівних принципів авіації, яких має дотримуватися Україна у рамках євроінтеграційних процесів.

Зокрема, Договір між аеропортом та перевізником укладений в обхід чинного законодавства без відповідного рішення Державіаслужби. Він не містить будь-яких положень щодо ефективного захисту інтересів кінцевих споживачів, у тому числі й шляхом встановлення прийнятної вартості перевезення. Документ не містить будь-яких положень, які б визначали соціальний характер допомоги, тобто охоплювали категорії пасажирів, які потребують захисту. Він є дискримінаційним по відношенню до інших авіакомпаній.

Виходячи з усього вищевказаного, така допомога не може бути визнана допустимою для конкуренції.

Повідомлення про нову державну допомогу подається до АМКУ за 105 днів

до набрання чинності рішення про виділення коштів.

Однак і це ще не все. Повідомлення про нову державну допомогу має подаватися до Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності рішення про виділення коштів. У цьому конкретному випадку Закарпатська обласна рада порушила встановлені строки і звернулася до Комітету вже після прийняття свого рішення про виділення коштів. Тобто рішення про надання державної допомоги було прийнято без відповідного висновку АМКУ щодо її допустимості. Саме тому ця державна допомога є незаконною.

Справедливе рішення

Відповідно до прийнятого Антимонопольним комітетом України рішення Закарпатська обласна рада має припинити незаконну державну допомогу. Якщо кошти були перераховані – забезпе-

КОЛИ НЕ ТРЕБА ЗВЕРТАТИСЯ ДО АМКУ

Комерційна
складова
підприємства
не
перевищує
20 %

Допомога
надається
виключно на
некомерційну
діяльність

Надавач підтримки
забезпечує контроль
обліку доходів,
витрат і видатків та
процедуру
повернення
невикористаних
коштів

Ведеться
окремий
бухгалтерський
облік за
кожним видом
діяльності

Усі закупівлі
за державний
кошт ведуться
через
конкурси

чити їх повернення до бюджету

Закарпатської обласної ради та надати відповідні докази.

Окрім цього, Закарпатська обласна рада має привести свої рішення у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та рішенням АМКУ.

Водночас Комітет своїм рішенням надав обов'язкові для розгляду рекомендації Державній авіаційній службі України. Чинники авіаслужби мають розробити нормативно-правовий акт, який встановить прозорий та недискримінаційний порядок відбору та визначення авіаційного перевізника (перевізників) для здійснення перевезень пасажирів на повітряній лінії, що визначена суспільно-важливою. Також документ має містити чіткі умови таких перевезень.

Робота над такими кейсами вимагає набагато більше зусиль та часу ніж десятки типових подань, які щомісяця отримує АМКУ. Чинники на зважили на той факт, що їхня справа має кілька складових і потребує серйозного розгляду, а також на вимоги законодавства, яке чітко каже, що подавати документи на перевірку допустимості державної допомоги треба ДО прийняття рішення про виділення коштів. Ужгородці хотіли спочатку витягнути з печі готового пирога, а потім замішувати для нього тісто. Таке навряд можливо. Тому й вийшло, що кошти вже виділили, а передбаченого українськими законами дозволу не отримали. Як підсумок – гроші лежали мертвим вантажем і ніхто не міг ними скористатися.

Більше цікавих кейсів про державну допомогу: <https://amcu.gov.ua/tag/kejsi-derzhavna-dopomoga>

НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ ПІД ЧАС ВИДІЛЕННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Оксана Дягілева, директорка Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги

Існує кілька простих правил, дотримання яких дасть можливість місцевій владі без зайвих проблем фінансувати потрібні громаді проекти. І ми дуже просимо владу на місцях перед виділенням коштів звернути на них увагу.

Перш за все варто запам'ятати, без повідомлення до АМКУ державна підтримка може надаватися на громадські проекти, чи іншу діяльність, що не можуть бути реалізовані без такої підтримки, тобто отримувач фінансування не здійснює такої діяльності на платній основі (діяльність не оплачується споживачами). Відповідно, кошти не можуть виділятися на комерційну діяльність підприємств. У випадку, якщо підприємство, яке отримує такі кошти, має інші напрямки роботи, які приносять прибутки, слід вести окремий бухгалтерський облік за кожним з напрямків діяльності. Надавачі коштів мають точно знати, скільки грошей потрібно для надання тієї чи іншої послуги чи проведення закупки. Усі розрахунки мають бути прозорими. А сума фінансування не повинна бути надмірною, тобто фінансування має бути мінімально можливим. Ця норма є стандартом для європейських країн, і ми так само маємо рухатися у цьому напрямку. Якщо ж у процесі реалізації проекту чи проведення закупівель вдасться зекономити фінансові ресурси, має бути передбачений механізм повернення надлишкових коштів.

Хочу ще раз наголосити: якщо кошти виділяються на проекти, якими користується все населення і вони є безкоштовними, то такі проекти чи послуги не є державною допомогою. Тобто не буде вважатися державною допомогою фінансування витрат, що не входять до будь-яких тарифів, і не передбачено їх оплати користувачами.

Якщо місцева влада збирається виділити кошти і не хоче звертатися до АМКУ, то компанії потрібно обирати виключно через відкриті, прозорі й недискримінаційні конкурси. У такому випадку не буде спотворення конкуренції і таке фінансування не буде державною допомогою.

Дуже часто надавачі коштів сумніваються у тому, чи буде виділення коштів державною допомогою, Комітет завжди готовий допомогти у таких випадках. Для цього ми маємо спеціальну процедуру переднотифікаційної консультації. Будь-який надавач може звернутися до АМКУ, щоб Комітет дав їм роз'яснення ще до того, як буде подано інформацію про виділення коштів. У майбутньому в рамках реформи територіальних відділень з цими питаннями так само можна буде звертатися за консультацією до місцевих органів АМКУ, які є ближчими до надавачів.

Прошу всіх запам'ятати, що не треба виділяти бюджетні кошти до отримання позитивного висновку Комітету. **До АМКУ треба звертатися з ПРОЄКТОМ документу, а не після прийняття рішення про фінансування** і виділення коштів. Краще всього зробити це хоча б за 105 днів до того моменту, коли документ про фінансування набере сили. Це дасть можливість в нормальні строки за потреби внести необхідні правки. А найголовніше – не буде необхідності перероблювати документи пост-фактум, звинувачуючи Комітет у відтермінуванні фінансування, як це люблять публічно робити представники місцевих органів влади.

Ще одна порада – надавати допомогу не конкретним підприємствам щорічно, а затверджувати кількарічні програми підтримки. Тоді треба буде лише одного разу звернутися до АМКУ, щоб Комітет дав свою оцінку такій програмі, і вже в її рамках виділяти кошти. Однак для цього програма має містити як чіткі цілі фінансування і розрахунки (хоча б попередні) сум, які будуть виділятися, так і методологію вибору суб'єкта господарювання, який отримуватиме кошти. На жаль, нині до Комітету таких програм подають одиниці. Хоча це дуже хороший інструмент, яким варто було б користуватися органам влади на місцях.

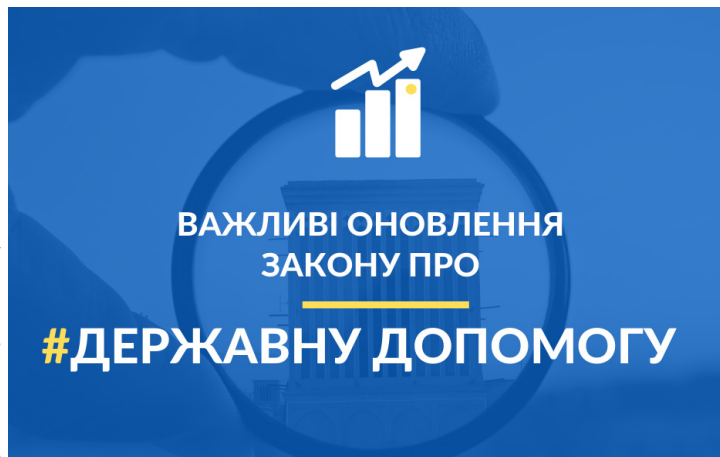
ЗАКОН ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ – ВАЖЛИВІ ОНОВЕННЯ

Законодавство у сфері надання державної допомоги в Україні відносно молоде. Лише три роки тому набрав чинності у повному обсязі Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», відповідно до якого АМКУ у цій галузі визначено Уповноваженим органом.

Деякі роки практики показали, що не все працює ідеально, а деякі питання потребують вдосконалення. Більше того, коригувань норм документу вимагало й підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Тому АМКУ спільно з експертами проєкту Євросоюзу «Підтримка Антимонопольного комітету України у впровадженні правил державної допомоги» (SESAR) розробив та схвалив нову редакцію змін до Закону.

Запропоновані зміни наближують українське законодавство до законодавства Європейського Союзу та забезпечує виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію з ЄС. Окрім цього, оновлений Закон допоможе вирішити низку проблемних питань, з якими АМКУ, надавачі та отримувачі державної допомоги стикалися досі. Чинний Закон розроблявся ще до того, як Україна підписала Угоду про асоціацію з ЄС, тому документ не в повній мірі відповідає її вимогам. Нова редакція приводить наше законодавство у цілковиту відповідність до європейських норм та практики. Серед основних змін – додається критерій впливу на торгівлю між Україною та державами-членами ЄС. А також пряма норма, за якою Уповноважений орган під час винесення рішення, окрім національного законодавства, може керуватися нормами міжнародних договорів, рамкових положень, керівних принципів та іншими актами ЄС. Окрім того, вводимо таке поняття як «економічна діяльність».

Також у проєкті вдосконалені різноманітні практичні процедурні деталі надання та оцінки державної допомоги. Яскравий приклад – визначення дати її надання. В загальному розумінні – це дата, коли фізично надаються гроші. Однак насправді, за європейськими нормами, датою надання вважається дата, коли набрало законної сили рішення, згідно з яким гроші повинні бути передані якомусь конкретному підприємству.

Значна увага в новому документі приділена послугам, що становлять загальний економічний інтерес (ПЗЕІ). У чинному законі, для порівняння, їм присвячений лише один абзац. Визначено, що це послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, які не мо-

жуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки. Це поняття багатьма сприймається неправильно, через що трапляються непорозуміння. У новій редакції будуть зазначені чіткі критерії компенсації витрат за надання ПЗЕІ, за умови виконання яких дія закону не поширюється на відповідне виділення бюджетних коштів.

Окрім того, запропоновано прибрати вимогу про те, що перелік ПЗЕІ визначає Кабінет Міністрів. Адже доцільніше, щоб їх могли визначати органи місцевої влади, в залежності від обставин на місцях та на кожному конкретному ринку. Ще одна новація стосується такого поняття як *de minimis*. У новому Законі «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» можуть бути встановлені нові фінансові пороги, до досягнення яких послуги загального економічного інтересу вважаються незначною державною допомогою. Мова йде про 500 тисяч євро, а не 200 тисяч, як раніше. Цей критерій також приведений у відповідність до норм європейського законодавства.

Водночас документ перебачає процедурне розділення повноваження всередині Комітету, прибравши вимогу приймати рішення виключно усіма дев'ятьма державними уповноваженими. Зараз, в залежності від рівня документу, пропонуємо декілька варіантів. Деякі документи можуть прийматися одним Держуповноваженим, деякі – Колегією у складі трьох уповноважених, а глобальні – всім Комітетом.

Загалом зміни, запропоновані у проєкті нової редакції Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», дозволять оптимізувати роботу, значно підвищать ефективність розгляду справ та полегшать життя всім заінтересованим у цій сфері.

ТАК: ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ВІДДІЛЕНЬ

Антимонопольний комітет України законодавчо наділений широким інструментарієм для розгляду різнопланових справ. Одним із таких інструментів є формування тимчасових адміністративних колегій АМКУ – органів, які здебільшого займаються розглядом регіональних справ, значимість або складність яких виходить за рамки регіону і потребує залучення центрального апарату Комітету.

Тимчасові адміністративні утворюються Головою Антимонопольного комітету, а до їх складу входять державні уповноважені та голови територіальних відділень. Як правило вони представляють регіони, які

займалися розслідуванням справ, котрі виносяться на розгляд створених колегій. До складу цього органу може входити не менше трьох осіб.

У третьому кварталі пройшло 4 засідання тимчасових адміністративних колегій, на яких було розглянуто понад два десятки питань. Фігурантами справ, які розглядалися тимчасовими адміністративними колегіями, стали 22 компанії, на які було накладено штрафи загальною сумою 147,9 млн грн.

Ми розглянемо три найбільш знакові справи, які завершилися багатомільйонними штрафами для їх фігурантів.

Чорнобильська оборудка

Найбільш резонансною виявилася змова між учасниками тендерів на будівництво у чорнобильській зоні, яку Київське територіальне відділення АМКУ почало розслідувати у вересні 2019 року.

Тоді підозра впала на ТОВ «БК «Укрбудмонтаж» та ПрАТ «Укренергомонтаж», які брали участь у чотирьох тендерних процедурах, пов'язаних з будівництвом сховища відпрацьованого ядерного палива, заводу з переробки рідких радіоактивних відходів, системи радіаційного контролю та комплексу інженерно технічних засобів системи захисту при перевезенні відпрацьованого ядерного палива. Очікувана сумарна вартість за

всіма процедурами перевищила мільярд гривень.

Під час розслідування було виявлено, що обидві компанії пов'язані з Українською державною будівельною корпорацією «УКРБУД» та іншими суб'єктами господарювання, які є її членами. Зокрема, вдалося встановити, що власник 99% статутного капіталу Укрбудмонтажу на момент проведення торгів була дружиною президента корпорації Укрбуд і отримувала зарплату в компанії «Укрбуд девелопмент». Більше того, обидві компанії є членами корпорації.

З іншого боку, генеральний директор ПрАТ

147,9 млн грн

**штрафів за рішеннями тимчасових адміністративних колегій АМКУ
отримали 22 компанії, за змови на торгах.**

«Укренергомонтаж» у період участі в процедурах закупівель був керівником та власником компанії «Спецбуд-Плюс», яка так само була членом корпорації «Укрбуд». Водночас голова наглядової ради ПрАТ займав посаду генерального директора вже знайомого нам ТОВ «Укрбуд девелопмент», в якому власниця «конкурента» отримувала зарплату. І це ще не все. Той самий голова наглядової ради обіймав ще одну ключову посаду – президента Української будівельної корпорації «Укрбуд».

Зазначені обставини свідчать про пов'язаність відповідачів із корпорацією та між собою через інших суб'єктів господарювання, які є членами корпорації. Це створювало умови для обміну інформацією під час підготовки та участі у торгах.

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

ВИКРИТО ЗМОВУ НА ТОРГАХ

ШТРАФ 117 МЛН ГРН

УКРБУДМОНТАЖ
ПРОЕКТУВАННЯ • БУДІВНИЦТВО • ІНЖИНІРИНГ

Окрім цього, спеціалістам органів Комітету вдалося встановити й низку інших «спільних рис», які чітко демонструють зв'язок між учасниками процедур закупівель. Зокрема, спільне розташування компаній, використання послідовних номерів телефонів, подання пропозицій та вхід в аукціон з однакової IP-адреси, однакові особливості оформлення тендерної документації та її подання у близькі проміжки часу з тих самих комп'ютерів. Так само однакова техніка використовувалася і для контролю рахунків. Навіть контактні особи обох компаній в рамках чотирьох тендерів частково перетиналися.

Але й це ще не все. Виявилось, що для виконання частини робіт за виграними ТОВ «БК «Укрбудмонтаж» серед субпідрядників було залучено саме ПрАТ «Укренергомонтаж». І це далеко не повний перелік факторів, які пов'язували обидві компанії. Як бачимо, така собі конкуренція.

Узгодженою поведінкою відповідачі усунули конкуренцію та змагальність між собою, порушивши право замовника на отримання найбільш ефективного для нього результату. А це значить – вчинили антиконкурентні узгоджені дії, заборонені Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Тому рішення Комітету було однозначним. На «БК «Укрбудмонтаж» накладено штраф у розмірі 55 млн грн, на ПрАТ «Укренергомонтаж» – 62 млн грн. Упродовж трьох років ці компанії не зможуть брати участь в публічних закупівлях.

Компанії різні, дії спільні

Згадаємо і ще про одну гучну справу, яку розглядала Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету за поданням Харківського обласного територіального відділення АМКУ. Її результатом стало накладення більше 13 мільйонів гривень штрафів на харківську компанію «МЕТРОКУБ» та київську «БК БУДСЕРВІС». Ці товариства з обмеженою відповідальністю було викрито у змові та в липні визнано порушниками законодавства про захист економічної конкуренції.

Розпочиналося все за стандартною схемою і, як кажуть, не віщувало біди. Ще у 2018 році ТОВ «МЕТРОКУБ» та «БК БУДСЕРВІС» разом з іншими компаніями брали участь у декількох закупівлях, які проводилися через систему «ProZorro». На відкриті торги були виставлені послуги з прокату автокранової

техніки, роботи по облаштуванню майданчиків свердловин, технічної рекультивції землі та закупівлі щебню. Щоб було зрозуміло, про які суми йшлося, зазначимо, що тільки по одним з цих торгів, проведених АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», очікувана вартість закупівлі складала 869,8 млн грн.

Відповідно до чинного законодавства суб'єкти господарювання, які беруть участь у конкурсних закупівлях, є конкурентами, отже, повинні змагатися між собою з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг у цій сфері та не вчиняти будь-яких дій, які можуть негативно вплинути на конкуренцію. Та цього разу сталося зовсім навпаки.

Двоє з учасників – ТОВ «МЕТРОКУБ» та «БК БУДСЕРВІС» – узгодили свою поведінку та свої тендерні пропозиції. Тим самим вони усунули конкуренцію, змагальність і спотворили результат проведених торгів. Зокрема, про це свідчили наступні докази. Відповідачі були пов'язані господарськими відносинами та інтересами стосовно спільної діяльності, проводили грошові взаєморозрахунки. Саме це створило умови для координації їх поведінки у майбутньому. Також під час підготовки та участі в торгах обидві компанії діяли синхронно. Тендерні пропозиції подали в одні й ті ж дні з мінімальним інтервалом у часі, а сплата коштів за послуги електронного майданчика також відбулась в один і той же день. Окрім того, було встановлено, що суб'єкти господарювання користувалися спільною електронною поштовою скринькою, телефонним номером. Ба більше, навіть електронні файли компаній мали спільні властивості, а на документах, поданих на торги, було знайдено ідентичні дефекти.

Сумнівів не залишалося. Така поведінка порушувала законодавство про захист економічної

конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів тендера. Що цікаво, ні ТОВ «МЕТРОКУБ», ні ТОВ «БК БУДСЕРВІС», ознайомившись з попередніми висновками у справі, також жодних зауважень чи заперечень не подали. Тож Тимчасова адміністративна колегія АМКУ прийняла рішення оштрафувати порушників. На ТОВ «МЕТРОКУБ» накладено штрафи у сукупному розмірі 5,7 млн грн. На ТОВ «БК БУДРЕСУРС» – 7,2 млн грн.

Не солодка парочка

Ще одна справа, яка розглядалася Тимчасовою адміністративною колегією АМКУ, була змова під час проведення процедури публічних закупівель ПАТ «Укргазвидобування» техніки для обробки свердловин очікуваною вартістю 79,3 млн грн між двома учасниками – ТОВ «Білтім» та ТОВ «ПВК «КБ Пожспецмаш».

Під час розслідування було зібрано докази, які в сукупності не залишають сумнівів, що обидві компанії під час підготовки до тендеру та в ході проведення торгів координували свої дії. Так, стало відомо, що компанії розміщувалися за однією адресою — КБ «Пожспецмаш» орендував приміщення, яке належить ТОВ «Білтім». Компанії використовували у своїй діяльності один і той самий сайт.

Що особливо важливо, компанії були пов'язані тривалими стосунками. Зокрема між компаніями ще у 2011 році була підписана угода про дистрибуторство. Яка передбачала реалізацію продукції КБ «Пожспецмаш». Документ, серед іншого, містив пункти, які зобов'язували компанії спільно діяти для досягнення загальних господарських цілей та будувати взаємовідносини на підставі рівності, чесності партнерства та, що заслуговує окремої уваги, захисту інтересів один одного. ТОВ «Білтім» відповідно до цієї ж угоди зобов'язувався не виробляти продукцію, яку виробляє партнер. Фактично угода про дистрибуторство покладала на відповідачів зобов'язання, які усували конкуренцію між ними.

Разом з тим компанії надавали фінансову допомогу партнерам, що також слабко корелюється з конкуренцією між цими суб'єктами господарювання. Та мали низку контрактів про виготовлення КБ «Пожспецмаш» техніки для ТОВ «Білтім».

Багато спільного у компаній і в рамках згаданого тендеру. Ось лише кілька прикладів. Учасники змови розмістили пропозиції для участі у торгах з авторизованого електронного майданчика zakurki.prom.ua. Вхід до кабінету учасника та інші дії, пов'язані з поданням заявки на участь у торгах та створенням пропозиції, обидві компанії здійснювали з однієї тієї ж IP-адреси, яка зареєстрована на ТОВ «Білтім». А всі подані документи мають спільні особливості в оформленні, у назвах тощо і відрізняються від документів інших учасників тендеру.

Більше того, ще до фактичного визначення переможця ТОВ «ПВК «КБ Пожспецмаш», цінова пропозиція якого за результатами аукціону займала лише п'яту позицію і могла розглядатись лише за умови відхилення пропозицій інших учасників, звернулося до ПрАТ «АвтоКрАЗ» за наданням гарантії щодо виготовлення та поставки 13 шасі для виготовлення техніки за умовами тендеру. Натомість після закінчення аукціону ТОВ «Білтім», серед інших документів, надало замовнику саме той гарантійний лист на виробництво шасі, який був виданий «конкуренту» – ТОВ «ПВК «КБ Пожспецмаш».

Спираючись на сукупність усіх доказів було встановлено, що поведінка компаній є антиконкурентною.

АМКУ

**ЗМОВА НА ТЕНДЕРІ
СПЕЦТЕХНІКИ**

ШТРАФ

14.3 млн грн

ними узгодженими діями. Тимчасова адміністративна колегія прийняла рішення, що вищезазначені дії не можуть бути результатом випадкового збігу обставин чи наслідком об'єктивних чинників.

Результатом розслідування цієї справи стало рішення про накладення на компанії штрафів у розмірі 12,1 млн грн на ТОВ «Білтім» та 2,2 млн грн на ТОВ «ПВК КБ «Пожспецмаш». Водночас, відповідно до чинного законодавства, компаніям-порушникам забороняється брати участь у публічних закупівлях строком на три роки.

18 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ ШТРАФУ УКРЗАЛІЗНИЦІ ЗА «МАЛОДІЯЛЬНІ СТАНЦІЇ»

Діяльність АТ «Укрзалізниця» цього року не вперше потрапляє до поля зору АМКУ. Однак раніше Комітет обмежувався рекомендаціями. Та цього разу розгляд справи про зловживання монопольним становищем завершився накладенням штрафу у понад 18 мільйонів гривень.

До Комітету неодноразово надходили заяви та звернення, в яких вантажовідправники та вантажоотримувачі скаржилися, що державний монополіст визначив певні залізничні станції, які вони використовують для відправлення або отримання вантажів, малодіяльними.

Результатом такої оцінки стало те, що Укрзалізниця в безальтернативному порядку запропонувала компаніям укласти додаткову угоду до договору про надання послуг, запровадивши послугу «Подача й забирання вагонів та контейнерів для навантаження або вивантаження на малодіяльні станції, для виконання комерційних операцій, а також роботи, пов'язані з прийманням, видачею, навантаженням і вивантаженням».

Оскільки такі дії АТ «Укрзалізниця» містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, Комітет розпочав розгляд справи. Комітет встановив, що АТ «Укрзалізниця» одноосібно, без прохання вантажовласників та без визначення з ними методів погодження тарифу, запровадило послугу, встановило її вартість та визначило підстави застосування. Така угода була обов'язковою умовою надання послуг перевезень вантажів з/на малодіяльні вантаж-

ні станції, яку неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції. За наявності конкуренції, підприємства могли б відмовитись від підписання додаткової угоди, яка призводить до суттєвого збільшення їх витрат, та обрати іншого надавача послуг.

Аналіз вартості послуги показав, що вона є економічно необґрунтованою. Вартість послуги встановлена без урахування різних обставин,

зокрема, кількості вагонів, які подаються чи забираються, їх наповненості тощо. Це свідчить про некоректні розрахунки.

Укрзалізниця не змогла спростувати висновок Комітету про наявність та кваліфікацію вчиненого порушення. Тому за результатами розгляду справи на засіданні 6 серпня Комітет прийняв рішення, яким:

- визнав дії АТ «Укрзалізниця», що полягають у визначенні малодіяльних вантажних станцій і запровадженні послуги та встановленні її вартості, зловживанням монопольним становищем на ринку перевезення вантажів залізничним транспортом у межах території України, що призвело до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання (споживачів послуг АТ «Укрзалізниця»), яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку;
- наклав на товариство штраф 18,2 млн грн;
- та зобов'язав АТ «Укрзалізниця» припинити зазначене порушення.

Рекомендації Укрзалізниці від 26 березня:

1. Утриматись від впровадження нового Договору про надання послуг з організації перевезення вантажів, умови якого можуть призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання.
2. Продовжити строк дії чинного Договору до моменту завершення доопрацювання нової редакції з урахуванням зауважень та пропозицій, наданих операторами ринку вантажних перевезень.

19 травня правління компанії затвердило нову редакцію Договору.

Рекомендації Укрзалізниці від 28 травня:

1. Не створювати нерівні умови перевезення вантажів шляхом запровадження особливих умов – за розкладом руху маршрутних поїздів, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання.
2. Вжити заходи, спрямовані на забезпечення рівних умов надання послуг та дотримання балансу інтересів учасників ринку.

Через рішення «УЗ» насичення завантаженого потоку потягів у напрямку портів досягло критичної межі. Затримка подекуди перевищила 30 діб!

АМКУ ПРИСТРУНИВ ГАЗОПОСТАЧАЛЬНИКІВ, ЯКІ ПІДНЯЛИ ЦІНИ, НЕ ПОВІДОМИВШИ КЛІЄНТІВ

На початку серпня вступили в дію законодавчі норми, які ліквідували державне регулювання у сфері продажу природного газу побутовим споживачам та фактично запустили вільний конкурентний ринок, де кожен споживач отримав можливість самостійно обирати постачальника. Це стало можливим після відміни дії механізму Положення про покладення спеціальних обов'язків (ПСО) для побутових споживачів. Однак далеко не всі постачальники змогли гідно прийняти законодавчі зміни. Дехто спробував не зовсім чесними методами утримати споживачів.

Що таке ПСО?

Для початку давайте спробуємо розібратися, що ж таке те саме ПСО? Як зазначено у статті 11 Закону «Про ринок природного газу», з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки – ПСО – у обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу було затверджене урядовою постановою

№ 867 у жовтні 2018 року.

Відповідно до цього положення НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» був зобов'язаний продавати природний газ постачальникам для потреб побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та Міжнародного дитячого центру «Артек» на спеціальних умовах – за ціною відмінною від ринкової.

Водночас на постачальників, які отримували газ за спеццінами, було покладено обов'язок постачати цей природний газ вищезгаданим споживачам також за цінами, які були встановлені урядовим рішенням. При цьому постачальники постійно звітувати про використання такого газу, щоб не мати можливості продавати його дорожче тим категоріям споживачів,

ПСО

Положення про покладення спеціальних обов'язків – зобов'язання продавати газ постачальникам для потреб побутових споживачів, релігійних організацій та МДЦ «Артек» за ціною відмінною від ринкової.

які купували блакитне паливо за ринковими цінами. Фактично держава шляхом запровадження ПСО робила ринок природного газу для населення регульованим.

Крок до конкурентного ринку

1 серпня 2020 року у зв'язку з відміною механізму ПСО на ринку природного газу для побутових споживачів, кожне домогосподарство отримало можливість вільного вибору будь-якого з понад 200 постачальників блакитного палива. У тому числі й за ціновим критерієм, що є важливим кроком у розвитку конкуренції.

При цьому кожен постачальник повинен завчасно інформувати споживачів про зміну ціни. Відтак кожен українець зможе планувати власні витрати за новою ціною або шукати іншого постачальника. Так має працювати справжня конкуренція. Однак, реальна картина у серпні була іншою. Частина постачальників природного газу на власних веб-сайтах впродовж майже мі-

сяця після відміни ПСО так і не оприлюднили інформацію щодо нових цін. Отже, українці споживали природний газ, не знаючи його нової вартості. Багато хто взяв про змін вартості лише з отриманих платіжок. Що було неприємним сюрпризом, враховуючи, що роздрібні ціни на природний газ для побутових споживачів у серпні порівняно з липнем зросли. Більше того, частина постачальників так і не надали жодних обґрунтувань для підвищення.

Миттєва реакція

На думку Комітету, відсутність у побутових споживачів інформації щодо зміни розміру цін на природний газ до введення їх в дію може обмежити можливість вибору побутовими споживачами того чи іншого постачальника. Наслідком таких дій може стати спотворення конкуренції на ринку постачання природного

газу й ущемлення інтересів побутових споживачів.

Враховуючи вищезазначене, **АМКУ на засіданні 28 серпня рекомендував 37 газопостачальникам** наступне:

- У разі зміни цін на природний газ вжити заходів щодо своєчасного інформування побутових споживачів до введення їх в дію.
- Вжити заходів щодо встановлення цін на природний газ на рівні, що існував би за умов існування значної конкуренції на ринку постачання природного газу.

Рекомендації № 36-рк від 28.08.2020 є обов'язковими для розгляду. Одночасно Комітет почав поглиблене дослідження дій газопостачальних компаній на предмет дотримання ними конкурентного законодавства.

КОМІТЕТ ВИМАГАЄ ВІД СТОЛИЧНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАЛЬНИКА ЗМЕНШИТИ ПЛАТУ ЗА ТЕПЛО

Антимонопольний комітет України надав ТОВ «Євро-Реконструкція» обов'язкові для розгляду рекомендації, спрямовані на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Підприємство має зробити перерахунки та забезпечити належне інформування споживачів про зменшення плати за послуги.

Відстоювання інтересів громадян у частині справедливої оплати комунальних послуг у сфері теплопостачання, у тому числі теплової енергії, послуг централізованого опалення, постачання гарячої води тощо, є одним з пріоритетних напрямів діяльності органів Комітету у всіх регіонах України.

Саме з цих підстав Антимонопольний комітет ще в січні надав найбільшій теплопостачальній компанії обов'язкові для розгляду рекомендації змінити протягом опалювального періоду 2019/2020 років розміри нарахувань плати за теплову енергію та послуги

3 млрд грн

зеконмлених у 2020 році коштів споживачів за комунальні послуги, завдяки рекомендаціям АМКУ.

з централізованого опалення всім категоріям споживачів. Приводом для цього стало суттєве – понад 20% – зниження ціни на газ.

Більшість теплопостачальників виконали ці рекомендації. Завдяки цьому станом на червень 2020 року сума зеконмлених споживачам коштів вже перевищила 3 млрд грн. Однак ТОВ

«Євро-Реконструкція», яка є постачальником опалення і гарячої води для 300 тисяч мешканців та підприємств лівобережжя Києва, їх проігнорувало. На підприємстві пояснили це тим, що основним видом палива для них є не газ, а вугілля, складова частка якого у виробництві дорівнює 90%.

Проте Комітет встановив, що ця інформація не відповідає дійсності. Протягом чотирьох місяців 2020 року частка газу при виробництві теплової енергії ТОВ «Євро-Реконструкція» становила 42,07%, а у квітні – 56%.

Зосередимо увагу ще на одному моменті. Постановою НКРЕКП від 17 березня цього року встановлено тарифи на послуги з постачання теплової енергії ТОВ «Євро-Реконструкція» на рівні 827,18 грн/Гкал. Незважаючи на це, підприємство продовжує нараховувати населенню

плату за послуги з централізованого опалення за попередніми тарифами – 1341,53 грн/Гкал. Тобто – завищеними на 514,35 грн.

За повідомленням ТОВ «Євро-Реконструкція», знижені тарифи будуть застосовані лише у разі укладення громадянами нових договорів про надання послуги з постачання теплової

енергії. При цьому ТОВ «Євро-Реконструкція» не інформувало належним чином споживачів про можливість отримання послуги з постачання теплової енергії за значно нижчим тарифом.

Така поведінка підприємства містить ознаки зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Тож АМКУ на засіданні 17 вересня надав ТОВ «Євро-Реконструкція» наступні рекомендації:

1. Забезпечити у встановленому порядку здійснення перерахунків плати за теплову

енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у зв'язку із зміною ціни природного газу протягом опалювального періоду 2019/2020 років.

2. Забезпечити публічне інформування споживачів про зменшення плати за послуги з постачання теплової енергії при укладенні договорів про надання послуги з постачання теплової енергії/гарячої води (замість договорів про надання послуг з централізованого опалення/централізованого постачання гарячої води) та умови укладення таких договорів.

ЧОТИРИ СПРАВИ ПРОТИ НКРЕКП, «УКРЕНЕРГО» ТА «ЦЕНТРЕНЕРГО»

На початку червня АМКУ надав рекомендації Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) № 29-рк з метою усунення причин виникнення порушень конкурентного законодавства.

Водночас Комітет розпочав розгляд низки справ, які стосуються власне НКРЕКП, а також компаній Укренерго та Центренерго:

– За ознаками створення НКРЕКП умов для вчинення іншими суб'єктами порушень конкурентного законодавства.

– За ознаками вчинення НКРЕКП порушення у вигляді антиконкурентних дій органу влади.

– За ознаками зловживання ПАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» монополієм (домінуючим) становищем на ринку електричної енергії.

– Про вчинення ПАТ «Центренерго» порушення у вигляді подання АМКУ інформації в неповному обсязі.

За результатами розгляду зазначених справ Комітетом будуть прийняті відповідні рішення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ АТ «УКРТРАНСГАЗ»

АМКУ розглянув заяву ДП «Укрхімтрансміа» щодо конкурентного законодавства.

Комітет встановив, що УКРТРАНСГАЗ протягом 2019 року мав ознаки суб'єкта господарювання, що займав монополію (домінуюче) становище на ринку транспортування природного газу.

Окрім цього, стягнення з ДП «Укрхімтрансміа» завищеної плати за послуги з припинення/відновлення транспортування газу в квітні та листопаді 2019 р., містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Комітет надав АТ «УКРТРАНСГАЗ» обов'язкові для розгляду рекомендації перерахувати вартість фактично виконаних робіт.

УМОВНА КОНЦЕНТРАЦІЯ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»

Комітет надав НАК «Нафтогаз України» дозволи на концентрації шляхом передачі повноважень з управління корпоративними правами АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька теплоцентраль», АТ «Херсонська теплоелектроцентраль», АТ «Миколаївська теплоелектроцентраль», АТ «Дніпровська теплоелектроцентраль», які зараз належать державі в особі Фонду держмайна України, та управління майновим комплексом ДП «Северодонецька теплоелектроцентраль».

Дозволи обтяжені зобов'язаннями Нафтогазу та пов'язаних з ним суб'єктів купувати газ для потреб вищезазначених компаній на конкурентних засадах після відміни ПСО.

БОРОТЬБА ЗА СПОЖИВАЧА ПІДШТОВХУЄ ДО ПОРУШЕНЬ ЗАКОНУ

Кожен споживач має право отримувати достовірні, чіткі, повні та правдиві дані про будь-які товари та послуги. Чесною повинна бути і конкуренція у бізнесі. На жаль, не завжди і не всі суб'єкти господарювання ведуть прозору гру. Іноді вони поширюють інформацію, що може ввести інших в оману. На такі випадки недобросовісної конкуренції завжди реагує АМКУ.

значень, які можуть вводити в оману споживачів, вказуючи на ймовірне грузинське походження міцних напоїв.

Зараз Комітет проводить оцінку стану виконання рекомендацій, за результатами якої будуть вжиті відповідні заходи.

Алкогольна сфера не єдина, де знадобилося втручання АМКУ. Серед порушників Закону

УКРАЇНСЬКІ ГРУЗИНИ

У полі зору Комітету опинилися українські виробники коньяків – ТОВ «Атлантіс», ПМП «Лощмен», ТОВ «Українська дистрибуційна компанія», ТОВ «СП Аквавінтекс». Свою продукцію – коньяки «SHEREULI», «ADJARLI», «AZNAURI», «GUDAURI» – вони рекламували та оформлювали так, що у споживачів могло скластися хибне враження про її грузинське походження. Хоча насправді напої виготовляються в Україні.

Провівши дослідження, АМКУ встановив, що у дизайні етикеток підприємці використовували написи грузинською мовою, зображення, схожі на елементи державного прапора Грузії. Окрім того, в одному з рекламних роликів коньяку, було показано грузинське весілля: з традиційним для країни застільям, стравами та національними костюмами, піснями та танцями. Поряд із цим, інформація про те, що коньяки виробляють в Україні, подавалася підприємцями досить непримітно.

Враховуючи зібрані докази, АМКУ у липні 2020 року виніс свій «вирок». Надав виробникам коньяків обов'язкові для розгляду рекомендації припинити поширення на етикетках, контретикетках та у рекламі неточної інформації і по-

«Про захист від недобросовісної конкуренції» опинився і виробник колготок – ТОВ «АНІТА КО». Компанія при оформленні власної продукції імітувала дизайн іншого відомого виробника – СТОВ «КОНТЕ СПА», яке на території України з 2014 року реалізує колготки під торговельною маркою «Conte».

Порівняльний аналіз, зроблений Комітетом у ході розслідування, підтвердив, що композиція основних елементів упаковок, кольори, зовнішній вигляд, розміщення фото, позначень і навіть сертифікаційного знаку на упаковках були дуже схожими. Кардинально відрізнялась хіба що назва. Тож не залишилось сумнівів: таке копіювання ТОВ «АНІТА КО» оформлення упаковок продукції СТОВ «КОНТЕ СПА», не випадкове. Такі дії були вчинені свідомо з метою створення умов для сплутування споживачем продукції.

Нагадаємо залізне правило: не додержуєш-

І ЦЕ НЕ ГРА

5 ВІДМІННОСТЕЙ

ся законів – відповідай. Тож Антимонопольний комітет наклав на ТОВ «АНІТА КО» штрафи за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції та зобов'язав компанію припинити таку практику.

УЧАСТЬ У ФОРУМАХ

ДАР'Я ЧЕРЕДНІЧЕНКО

заступниця Голови Антимонопольного комітету України – державна уповноважена

Під час VI Ukrainian Antitrust Forum розповіла про реформування конкурентної політики в країні та якісні зміни у підходах до контролю за концентраціями.

Новації у конкурентному законодавстві, над якими Антимонопольний комітет працює разом із партнерами, мають забезпечити імплементацію норми угоди про асоціацію з ЄС з урахуванням локальної специфіки, а також розширити процесуальні права учасників потенційної концентрації.

Серед запропонованих змін – уточнити визначення концентрації, надати учасникам концентрацій можливість проведення слухань за клопотаннями сторін під час розгляду справи, закріпити нові підходи до визначення порогових показників.

Також новації передбачають запровадження нового запобіжника проти купівлі бізнесу по частинах.

ОКСАНА ДЯГІЛЄВА

директорка Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги АМКУ

Під час онлайн-конференції «Центру економічної стратегії» розповіла про державну допомогу та роль Антимонопольного комітету України у контролі процесів витрат бюджетних коштів.

Департамент державної допомоги АМКУ перевіряє, чи впливає бюджетне фінансування підприємств на конкуренцію. До цього процесу ми будемо залучати і регіональні відділення, адже вони краще знають ситуацію на місцях. Вони не мають повноважень приймати рішення щодо державної допомоги чи її допустимості, але можуть допомогти у процесі моніторингу і контролю. Це дасть змогу активніше реагувати на випадки, коли комунальні або інші підприємства фінансуються із бюджету з порушенням законодавства.

У кожного є можливість звертатися до Комітету із заявами про порушення при наданні державної допомоги. Комітет вже отримував такі заяви з різних регіонів. В АМКУ дійсно є можливість контролювати процеси витрати бюджетних коштів.

Представники місцевої влади зможуть звертати за консультаціями та переднотифікаційною перевіркою документів і до регіональних відділень АМКУ.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Проект міжнародної технічної допомоги ЄС TWINNING

Проект Twinning «Підтримка Антимонопольного комітету України в подальшому наближенні законодавства, процедур та правозастосування до практик ЄС у сфері антитрасту та контролю за концентраціями» стартував 25 травня і успішно працював протягом III кварталу, не зважаючи на карантинні заходи. Було розроблено новий законопроект, який дає старт реформі конкурентного законодавства в Україні. Експерти проекту почали працювати над вдосконаленням внутрішніх процедур Комітету. Ці зміни наблизять роботу АМКУ до кращих європейських практик конкурентного правозастосування. Впроваджують проект Рада з конкуренції Литви, Федеральне міністерство економіки та енергетики Німеччини й Рада з конкуренції Румунії.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Програма щодо законодавства та політики у сфері конкуренції Агентства США з міжнародного розвитку (USAID)

У III кварталі 2020 р. у в Комітеті продовжив роботу проєкт Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) із залученням фахівців Федеральної торгової комісії та Міністерства юстиції США. У рамках проєкту:

- Проведено 10 навчальних семінарів (у форматі вебінарів) для підвищення рівня кваліфікації співробітників Комітету при проведенні досліджень ринків й розслідувань порушень законодавства про захист економічної конкуренції. У семінарах взяло участь 740 співробітників органів АМКУ.
- Радниками Програми надано експертні висновки щодо низки справ та досліджень Комітету. Ці консультації допомогли фахівцям АМКУ якісніше та аргументованіше підготувати проекти рішень.
- Американські експерти погодили законопроект щодо конкурентної реформи, розроблений АМКУ та європейськими експертами в сфері конкурентного законодавства.

Проект ЄС щодо підтримки АМКУ у впровадженні правил державної допомоги SESAR

Департамент державної допомоги АМКУ разом із експертами проекту завершив доопрацювання проєкту змін до Закону про державну допомогу, які були підтримані Комітетом. Також за підтримки проєкту

розроблено критерії надання державної допомоги в умовах пандемії COVID-19.

У липні було сформовано галузеву робочу групу з питань державної допомоги, до якої, окрім АМКУ, ввійшли представники Міністерства розвитку економіки та сільського господарства та інші профільні відомства. У рамках проєкту було проведено низку семінарів щодо правил надання державної допомоги для співробітників Комітету, міністерств та інших галузевих установ. Після початку карантину – у режимі вебінарів.

European Bank
for Reconstruction and Development

ЄБРР

АМКУ підписав з Міжнародною організацією права розвитку (ІДЛО) та Національною школою суддів План спільних

дій з реалізації проєкту міжнародної технічної допомоги ЄБРР «Тренінг з питань конкуренції та державної допомоги». Метою цього проєкту є підвищення кваліфікаційного рівня українських суддів при розгляді справ з питань захисту конкуренції та державної допомоги, а також обізнаності працівників АМКУ про процес судового розгляду відповідних справ. Спільними зусиллями партнерів розроблено попередню програму тренінгу. Сам тренінг планується провести наприкінці 2020 року у форматі вебінару. Протягом III кварталу АМКУ успішно співпрацював з ЄБРР для реалізації проєкту «Підтримка Антимонопольного комітету України, як органу оскарження у сфері публічних закупівель». Так 25 вересня відбувся онлайн-семінар «Розгляд скарг у сфері публічних закупівель: ключові навички для адміністративних трибуналів». Під час семінару:

- обговорили питання процесуальної справедливості у світлі основних принципів публічних закупівель,
- обговорили виклики, пов'язані із пандемією COVID-19,
- презентовано видання «Ключові знання і навички судочинства: Посібник для членів трибуналів щодо перегляду процедури проведення закупівель», доповнене практикою АМКУ.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА «НОВЕ ПРАВОСУДДЯ»

Програма USAID «Нове правосуддя»

Проект розробив та передав АМКУ технічне завдання на розробку програмного забезпечення «Формування в системі Prozorro скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель та пояснень до них». АМКУ розпочинає пошук потенційних партнерів для його реалізації.

КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ

січень-вересень 2020

ПРИПИНЕНО ПОРУШЕНЬ

1220

РЕКОМЕНДАЦІЇ

256

РІШЕННЯ

964

НАКЛАДЕНО ШТРАФІВ

252,7 МЛН ГРНСПЛАЧЕНО ШТРАФІВ
ТА ПЕНІ**2,8** МЛРД ГРН

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ

1,7 МЛРД ГРН

ОСКАРЖЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

січень-вересень 2020

НАДІЙШЛО СКАРГ

9763

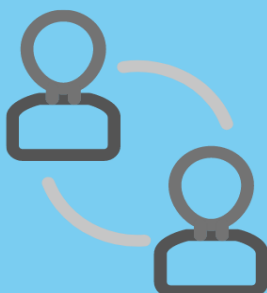
З ОПЛАТОЮ

6085

ПРИЙНЯТИХ РІШЕНЬ

18415

ПРОВЕДЕНИХ ЗАСІДАНЬ

296

СПЛАЧЕНІ КОШТИ ЗА
ПОДАННЯ СКАРГ

36,8 МЛН ГРН

КОНЦЕНТРАЦІЇ

січень-вересень 2020

ВСЬОГО ОТРИМАНО
ЗАЯВ

279

РОЗГЛЯНУТО

201

РОЗГЛЯНУТИХ ЗАЯВ
ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИТОРІВ

174

ВИЯВЛЕНО
КОНЦЕНТРАЦІЇ БЕЗ
ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ
АМКУ

24

ВІДМОВ У НАДАННІ
ДОЗВОЛУ НЕ
ВИЯВЛЕНО

НАДАНИХ ДОЗВОЛІВ
НА КОНЦЕНТРАЦІЮ

352

©Антимонопольний комітет України

2020 рік